

Група В — підприємство для інвестування не приваблює, вкладення коштів у нього є дуже ризиковим.

Група Г — підприємство знаходиться на межі банкрутства. Його інвестування є недоцільним.

Загальна ж оцінка інвестиційної привабливості будь-якого підприємства має узагальнювати в собі результати визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості та визначення місця досліджуваного підприємства в межах ринку його функціонування.

Література: 1. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18 вересня 1991 року №1560 //Відомості Верховної Ради. — 1991. — №47. — С. 646. 2. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій" від 22 серпня 1996 року №990 //Постанова Уряду України. — 1996. — №17. — С. 459. 3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій" від 25 листопада 1996 року №1403 //Постанова Уряду України. — 1996. — №20. — С. 559. 4. Clifton H. Kreps Analyzing Financial Statements, American Institute of Banking (N.Y.: McGraw Hill, 1998. — 453 p. 5. Ульянов В. Инвестиционные и консалтинговые аспекты поддержки малых и средних предприятий //Економист. — 2000. — №6. — С. 18 – 19.

УДОСКОНАЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ ТА АКТИВІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 353:330.322

Соболь Р.Г.

Центр тяжіння проведення ринкових перетворень переміщується в регіони, а процеси, що відбуваються там, зумовлюють зміну всієї економічної ситуації в країні. Державні реформаційні процеси не завжди адаптовані до регіональних особливостей розвитку й іноді вступають з ними у протиріччя. А без надійних основ інвестиційної діяльності важко сподіва-

тися на сталий розвиток виробництва, науково-технічний та соціальний прогрес.

За 2001 рік у цілому по Харківській області за рахунок усіх джерел фінансування вкладено інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення) в обсязі 1 623,1 млн. грн. [1]. Порівняно з минулим роком обсяги зросли на 21%.

Інвестиції в основному спрямовувались на реконструкцію, технічне переоснащення і розширення діючих підприємств виробничого призначення та впровадження сучасного обладнання, нових технологій виробництва продукції.

Із загального обсягу капітальних вкладень будівельно-монтажні роботи складають 31,4%, а придбання машин, обладнання, устаткування — більше 50% [1].

Зважаючи на зростання дефіциту фінансових ресурсів, проблема пошуку невикористаних резервів для розширення інвестиційної активності стає однією з тих, які потребують першочергового розгляду. Основним джерелом інвестицій є власні кошти підприємств і організацій — 78,5% загального обсягу вкладень. За рахунок державного бюджету освоєно 24,3 млн. грн., або 1,5% усіх інвестицій. Населенням області на будівництво власного житла використано 65,9 млн. грн., що на 2% менше минулого року [1]. Кошти місцевих бюджетів становлять 3,1% усіх освоєних обсягів по області.

Стабілізація економічного та соціального становища області вимагає підвищення активності інвестиційних процесів, залучення вітчизняних та іноземних ресурсів фінансування з подальшим найбільш ефективним їх використанням у різних галузях економіки, соціальній та науковій сферах.

Так, область з 22 місця за обсягом інвестицій у 1996 році перемістилась сьогодні на 10 місце. Іноземні інвестиції надійшли з 49 країн світу і були вкладені у 304 підприємства області. Їх загальний обсяг складає 168,3 млн. дол. США [1].

Найбільші внески надійшли із США, Швейцарії, Кіпру, Німеччини, Великобританії. У харчову

промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів вкладено 32,9 млн. дол. США (19,5% всіх інвестицій), машинобудування та металообробку — 7,9 млн. дол. США (3,1%), хімічну та нафтохімічну промисловість — 8,9 млн. дол. США (5,3%) [1].

Харківський регіон має великий економічний потенціал, достатній рівень розвитку ринкової інфраструктури, привабливий підприємницький клімат, високий рівень забезпечення кваліфікованими кадрами.

Нові можливості для активізації інвестиційної діяльності відкриває запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на території м. Харкова, запровадження якого надасть можливість подолати несприятливі соціально-економічні умови життя та діяльності населення внаслідок реалізації значних інвестиційних проектів та створення нових робочих місць.

Так, станом на 01.01.2002 р. Радою з питань СРІД затверджено 50 інвестиційних проектів кошторисною вартістю 162,7 млн. дол. США, у тому числі 59,4 млн. дол. США — іноземні інвестиції, завдяки яким:

укладено 39 договорів на реалізацію інвестиційних проектів;

30 підприємств уже реалізують інвестиційні проекти.

Станом на 01.01.2002 р. підприємствами — суб'єктами СРІД на території м. Харкова — фактично залучено інвестицій на загальну суму 20,2 млн. дол. США, у тому числі 7,1 млн. дол. США — іноземні інвестиції [1].

Кількість новостворених робочих місць склала 3 050 одиниць. Кількість збережених робочих місць — 240 одиниць.

Одним із напрямків створення інвестиційно-привабливого іміджу області є робота по донесенню інформації про потенціал регіону до можливих інвесторів. В області, вперше в Україні, освоєна технологія створення інформаційно-рекламних компакт-дисків, каталогів та буклетів інвестиційних пропозицій харківських підприємств.

На думку автора, активізацію регіональної інвестиційної політики слід проводити з виділенням двох напрямків.

Перший передбачає виділення тих галузей, у яких доцільно зберегти централізовані капітальні вкладення. Бюджетного фінансування потребують передусім ті сфери економіки, куди не вкладатимуть коштів приватні інвестори. Маємо на увазі освіту й науку, охорону здоров'я, культуру, оборонну промисловість, монопольні галузі (такі, як електроенергетика та залізничний транспорт). Інвестиції повинні концентруватися на реалізації цільових програм, заходів, пов'язаних з соціальним розвитком сільської місцевості. Державні централізовані вкладення слід спрямовувати на реалізацію обмеженого числа регіональних програм, створення особливо ефективних структуроутворюючих об'єктів, підтримання державної інфраструктури, подолання наслідків стихійних лих, розв'язання найгостріших соціальних та економічних проблем.

Другий напрямок регіональної інвестиційної політики полягає у трансформуванні ролі територіальних органів влади, які при наявному дефіциті фінансових ресурсів та зростанні потреби в них передбачають свою участь у інвестиційних процесах не лише як розподільника інвестиційних вкладень, а й як комерційного інвестора та повноправного партнера недержавних інвесторів.

Скорочення обсягів централізованих капітальних вкладень економічно виправдане, якщо формування фінансової бази інвестиційних процесів за рахунок суб'єктів господарювання дає відчутні позитивні результати як на державному, так і на регіональному рівнях. Інакше зменшення інвестиційної активності держави супроводжуватиметься втратою контролю над ситуацією і сприятиме збереженню вкрай невизначених перспектив розвитку галузей та регіонів.

Розвиток ринкових відносин вніс значні корективи в порядок формування і використан-

ня фінансових ресурсів, призначених для інвестування. Особливо це було помітно на регіональному рівні, зважаючи на те, що раніше регіональні особливості фінансування капітальних вкладень практично збігалися з галузевими і роль місцевих фінансових джерел капітальних вкладень була незначною. Така ситуація пояснюється тим, що вони забезпечували потреби в інвестуванні тільки так званого господарства місцевого підпорядкування.

Цілком зрозуміло, що виняткові заходи не можуть докорінно поліпшити інвестиційний клімат і стимулювати одночасно усі сфери та галузі економіки.

Для розв'язання цієї проблеми необхідно поряд зі здійсненням заходів щодо оздоровлення фінансового стану підприємств і удосконалення законодавчої бази інвестиційної діяльності не оминати й таких заходів, як, наприклад, централізована оцінка податко-спроможності суб'єктів сплати податків і визначення особливого механізму оподаткування на підставі цієї оцінки, обґрунтовані податкові пільги для підприємств та осіб, які впроваджують інноваційну та інвестиційну діяльність, бюджетна підтримка інвестицій, така, як централізовані бюджетні капіталовкладення, бюджетні кредити, інвестиційні премії тощо.

Таким чином, для вдосконалення регіонального управління економічними процесами треба активізувати інвестиційну діяльність на регіональному рівні шляхом пошуку внутрішніх джерел інвестування та використовувати їх з більшою ефективністю, науково обґрунтовано, не лишаючи поза увагою соціальні потреби та особливості регіону.

Література: 1. Економіка Харківщини у 2001 році: Підсумки роботи. — Харків: ТОВ "Модель Всесвіту", 2001. — 48 с.
2. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки / За ред. докт. екон. наук, профі, акад. АН вищої школи України І.Р. Михасюка. — Львівський національний університет ім. І. Франка. Підручник. — Друге вид., виправлене і доповнене. — К.: Атіка; Ельга-Н, 2000. — 592 с.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД К ОБОСНОВАНИЮ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ ПРЕДПРИЯТИЯ

УДК 336.02

Веретенникова А.Б.

Интеграция украинской экономики в мировое хозяйство предусматривает использование в широких масштабах наиболее эффективных форм внешнеэкономического сотрудничества: создания свободных экономических зон (СЭЗ), территорий приоритетного развития (ТПР), специальных режимов инвестиционной деятельности (СРИД), функционирование которых должно обеспечить экономический рост страны, включение в международное разделение труда, международную торговлю.

Создание СЭЗ, ТПР, СРИД позволит решить ряд общегосударственных задач, таких, как повышение конкурентоспособности национального производства, увеличение притока валюты как от экспорта товаров и услуг, так и от иностранных инвестиций, сокращение импорта.

Успешное функционирование СЭЗ, ТПР, СРИД в Украине обусловлено ее выгодным географическим положением в Европе, имеющимся научно-техническим и экономическим потенциалом, значительными трудовыми и природными ресурсами. Принятие в 1995 году законодательных актов — Законов Украины "Об общих основаниях создания и функционирования специальных (свободных) экономических зон", "О режиме иностранного инвестирования" — фактически присоединило Украину к странам, на территории которых функционируют СЭЗ, и определило единый подход к понятию и сущности СЭЗ. Свободная экономическая зона является частью территории Украины, на которой устанавливается специальный правовой режим экономической деятельности и порядок